

ELSE VERA JENSEN

Offentliggjort d. 3. april 2017

Else Vera Jensen blev født den 2. januar 1931 i Viby J. Hendes far arbejdede på FDB, og familien flyttede en del rundt – så det har givet et godt kendskab til det gamle Viby. Efter realskolen kom en alsidig kontoruddannelse, mand, børn og mange år i Aarhus, som hun altid har holdt meget af. Der har været hårde tider med tab af nær familie og andre pårørende, men humøret er stadig højt – og fortælleglæden fejler intet.

Interviewet af Janne Marie Barslev, 12. november 2016

OPVÆKST I VIBY OG JOB HOS SALLING

Jeg hedder Else Jensen, født Clausen.

Jeg er født lige herhenne, hvor Handelsbanken ligger. Før var der et hus med hvidt stakit foran. Og det er jo snart 86 år siden. Og min bror blev født fem år senere, han blev født lige der hvor vejkrydset er. Der lå der en kolonialhandel i gamle dage, hvor det ringede med klokken, når man gik ind ad døren.

Min far kunne godt lide at flytte rundt, så vi boede forskellige steder her, og jeg er født og opvokset her i Viby. Jeg har boet her i Stenkildeparken i 15 år som voksen, og her nede på Birkedalsvej flyttede mine forældre ind, da jeg var 17 år. Jeg var lige færdig med min præliminæreksamen fra Rosenvangsskolen. Og så kom jeg i lære, jeg havde i forvejen været inde og lære blindskrift og tifingersystemet, og jeg havde gået på Martha-kursus på en skole helt oppe ved Kommunehospitalet, når jeg var færdig med skolen.

Nå, så kom jeg i lære på Kirkegaardsvej på kontor, og det var jo en cykeltur her fra Birkedalsvej gennem Kongsvang, Frederiks Allé, Frederiksgade, Guldsmedgade, Nørregade, Nørreport, helt op til Kirkegaardsvej, og det var en lang tur. Jeg levede på cyklen dengang. Og så handelsskole om aftenen, og hvis jeg ikke skulle på handelsskole, så på danseskole i Vestergade ved Bjerregaard. Så var jeg i lære der i tre år og fik en god uddannelse, og så var der en ledig stilling hos Salling, og så sagde hende, der stod for kontoret deroppe; det var en god idé selv at gå op og aflevere ansøgningen. Så jeg gik op til Salling, og så spurgte jeg en ung dame inde i metervareafdelingen – det så lidt anderledes ud dengang, man gik lige ind fra Søndergade – så sagde jeg, jeg vil gerne tale med hr. Salling. Så hentede hun Ferdinand Salling, og så kom han. Så sagde jeg, det var angående stillingen på kontoret. Så sagde han, ja det er nu ikke mig de skal tale med, unge dame, sagde han så og førte mig op til kontorchefen, og så kom jeg op og tale med kontorchefen, og jeg fik stillingen, og jeg har flere gange arbejdet hos Salling på kontoret, og jeg har handlet der lige siden.

Nå, men hele mit liv det har sådan set været inde i Aarhus. Mit første indtryk af Aarhus, det var da jeg var tre-fire år. Vi boede som sagt herude i Viby, vi var seks søskende, så det var ikke noget med at køre i bus. Dengang var der heller ikke så mange busser, så vi gik, vi travede ind og se juleudstilling inde i Aarhus, og på vejen hjem, da kan jeg huske, jeg sad på nakken af min far, for jeg var én af de mindste. Det samme foregik om sommeren, når vi skulle ud og bade ude ved Tangkrogen, og min far svømmede med os på ryggen. Senere da vi fik cykel, så var det jo ud igennem den dejlige skovsti til Moesgaard skov, og så badede vi derude, og i det hele taget Moesgaard, men det er det, jeg vil sige; Aarhus, den ligger jo som en perle nede i bunden af Aarhus-bugten med den smukke bugt og udsigt til Mols. Det er jo ikke bare Aarhus, det er omgivelserne, skoven, stranden, jeg elsker Aarhus, det gør jeg. Så jeg har som sagt arbejdet derinde i alle de år.

Min mand var ansat ved Brødrene Dahl, så kom han til skade. Så fandt han selv en stilling som vicevært i Mørks Gade, lige i midten af Aarhus, og der boede vi i 20 dejlige år. Det var jo ikke ret langt fra Salling, så det var min daglige gang, op til Salling og der blev sagt farvel af Kildahl; han sagde farvel til folk, og jeg kommer der stadigvæk. Altså det der med, at vi mødes ved Salling, det passer godt. Og i dag har den jo 110 års jubilæum med lys og det hele. Og i det hele taget så er det jo midtpunktet af Aarhus, kan man sige, men der er meget mere med Aarhus. Mens jeg boede derinde, når der var festuge, så behøvede man bare at gå ned på gaden, så var der fest. Når der var jazz-festival, så gik vi ned under broen og hørte jazz, og omme ved siden af musikhuset, og det må jeg jo så også sige, vi boede også derinde, da der var 50 års jubilæum i Rådhuset, og vi så, der var ballet. Og vi boede også derinde, da Musikhuset blev indviet, og der har vi jo været flere gange, og i det hele taget så synes jeg jo, Aarhus er i en rivende udvikling. Det er næsten ikke til at kende. Det er lige ved at være for meget.

De polerer den jo ordentligt til år 2017, men vi er jo også kommet på verdenskortet, og folkebiblioteket på Dokk1 og vores mad. Jeg er stolt af Aarhus, og jeg er glad for Aarhus, og jeg elsker de 20 år, det var nogle af de bedste år af mit liv derinde, men så kunne min mand ikke klare trapperne mere, vi måtte godt være blevet boende i vores dejlige lejlighed, men så flyttede vi så ud til Kolt. Så der bor jeg, men han er død, han fik osteoporose. Men han var også meget glad for at bo derinde i de 20 år. Og så er jeg så alene, men jeg har buskort, så jeg kører tit ind til Aarhus, så tager jeg lige derind, så tager jeg en kop kaffe ved Rådhuset eller går en tur i gaderne derinde, og så hjem igen. Så har jeg klaret dagen.

BARNDOMSHJEMMET

MÅ JEG SPØRGE IND TIL NOGEN FLERE TING OM DIT BARNDOMSHJEM? HVAD HED DEN GADE, NU SAGDE DU, DU VAR FØDT LIGE HERNEDE, MEN HVAD HED DEN DENGANG.

Det var Kongevejen.

HVAD LAVEDE DINE FORÆLDRE?

Min mor gik hjemme, og min mormor fulgte med i købet, hun boede hos os de første 17 år. Altså hvad min far sagde til det, det har jeg aldrig vidst, men hun var en sød dame, så hun hjalp nok meget min mor, for min mor var kun 17 år, da de blev gift, og hvor de fik deres første søn.

Han havde været forlovet med hendes søster, men så døde hun, og så blev han hængende, men de nåede næsten at have diamantbryllup. Men som sagt, min far kunne godt lide at flytte rundt. Dengang boede vi til leje i huse, vi havde altid huse med have, og så byggede han også selv et hus på et tidspunkt, en lille bungalow på Rewentlovsvej, og lige der overfor boede mine svigerforældre. Desværre mistede jeg min første mand. Han døde ved en ulykke, da vi kun havde været gift halvandet år. Så mistede jeg min søn kun 46 år gammel. Sådan er livet jo, man mister og man får. Men det var sørgeligt de skulle dø så tidligt begge to, det var sådan nogle dejlige unge mænd begge to. Man er jo ikke selv herre over det.

I DIT BARNDOMSHJEM HAVDE DU SÅ PLIGTER, NU VAR I JO MANGE SØSKENDE, SKULLE DU SÅ HJÆLPE TIL?

Det kan jeg egentlig ikke huske, men det tror jeg da nok, vi gjorde, og så kan jeg huske, da vi boede oppe på Enghavevej, der boede vi jo under krigen også, altså da krigen brød ud, da boede vi hernede, hvor der nu ligger Viby Centret.

Dengang var det jo villaer og haver. Der boede vi i et hus der, og jeg kan huske klokken 4 om morgenen, da de her flyvere kom, så sprang min far ud af sengen og tog busker på. Jeg tænkte det sgu nok, sagde han. Det var jo krigen, der begyndte. Så vi blev sendt i skole alligevel, men min lærer han var meget imod tyskerne, han fortalte en helt masse grimme ting om ham Hitler dernede, og så blev vi sendt hjem ret tidligt. Jeg gik på Viby skole, senere på Rosenvangsskolen, som på det tidspunkt var besat af tyskerne. Da jeg skulle hjem den 9. april, så var tyskerne nået herop, så de kørte igennem Viby med tanks og store biler fyldt med soldater. Jeg tror, vi stod der i to timer, før vi kom hjem.

HVORDAN OPLEVEDE DU DET?

Man tænkte jo ikke så meget over det, jeg var kun 10 år. Men jeg forstod da, det var noget grimt noget. Jeg kan huske den første luftalarm, da var min far henne og spille kort med sin svoger, og så var mor alene hjemme med os, og min lillebror han fik en hel masse gamachesæt ovenpå hinanden, for hun troede, vi skulle ud og gå på landevejen, så slemt gik det nu ikke. Men så flyttede vi faktisk hurtigt op på Enghavevej, der hvor FDB lå, der arbejdede min mor. Da jeg blev konfirmeret, da begyndte hun at arbejde. Da var min lillesøster lige født. Hun kendte ikke til det med, at mor var hjemme.

KRIGEN

Vil du høre om dengang, englænderne bombede. Da var min søster og jeg lige kommet hjem fra skole, da vi boede på Enghavevej og gik ude i haven, og så ser vi de der seks engelske flyvere lige så lavt hen over Brabrand søen og drejer op ad Ringgaden og så bombede de universitetet. Det så vi, det var der om eftermiddagen. Min søster hoppede rundt i haven. Min far arbejdede som sagt på margarinefabrikken i 40 år, men under krigen kom de ud. Da blev der ikke lavet margarine. Man skulle bruge olien til geværer og Gud ved hvad, så der fandt han på alt muligt. Han arbejdede lige oppe på Ringgaden dengang, men der skete ham ikke noget. Men min søster blev bange.

KAN DU ELLERS HUSKE TING FRA KRIGEN?

Ja, vi boede jo lige ved siden af jernbanen, og i slutningen af krigen gik sabotørerne jo og lagde bomber ud på banen, og tyskerne gik jo vagt derude, men de var ligeglade, så gik de ind i græsset og lod ham gå. Det var jo for at forsinke togene. De tyske vagter kom også af og til ind og hørte engelsk presse inde hos os, for de ville jo også gerne hjem. Dengang det var overstået, det så vi også, da sad vi oppe på en høj ved Enghavevej, da de kom gående med cykler og barnevogne, men så har jeg hørt, det tog de fra dem nede ved grænsen. Men vi så det hele, vi sad deroppe og vinkede til dem. Jeg kan da også huske, hvordan de bombede Guldsmedgade, og den lå jo faktisk i ruiner i mange år. Nu er den jo fin. Så har jeg også hørt, stadion den bombede de jo også, men min far var en fredens mand, så han syntes, det var nogen dumme knægte, der gik og lavede det der, men det var det jo ikke, det var jo godt. Men det er mine oplevelser fra krigen, og hvis der var luftalarm, så smuttede vi jo ned i kælderen.

Men så kan jeg også huske med hensyn til at have mad. Kød havde vi ikke meget af. Jeg var med min far i Åbyhøj og hente 10 daggamle kyllinger i en lille skotøjsæske, og var jo så glad; jeg troede, de var til at lege med, men de blev klar til at blive slagtet ret hurtigt. Vi havde kaniner, som vi blev så glade for, men de skulle jo også slagtes. Men min far kendte så en, som havde en lille gris gående, han havde en lille gård ude ved Høskoven, så der fik han engang imellem en halv gris. Dengang havde vi jo ikke nogen fryser, så blev det røget og saltet hos slagteren. Men den første dag fik vi en god steg, tror jeg.

Men ellers fik vi meget byggrød, men da jeg blev 18 år, var jeg medlem af Vandrerauget, og min søster var 3½ år ældre end mig, og jeg blev medlem af Ungdommens rejsebureau. Vi skulle mødes lige nede før grænsen ved Padborg, og så boede vi på vandrerhjem om natten, og så mødtes vi med ungdommen fra København og alle steder, og så fik vi vores cykler på taget af bussen. Det var tre år efter krigen, og vi skulle igennem Tyskland, men ude igen inden for 24 timer. Vi kørte igennem Hamburg, og den lignede faktisk de billeder, man ser af Syrien nu. Selv tre år efter var de ikke færdige med opbygningen, broerne hang og boligkomplekser var ene murbrokker. Men som sagt, vi skulle ud inden 24 timer. Vi fik lov til at give chokolade til de små børn, der stod der og tiggede. Så kom vi til Holland, og så kom vi ud af bussen, og så havde vi jo vores cykler. Så cyklede vi rundt i Holland i 14 dage. Det var dejligt. Så boede vi på vandrerhjem, men der kunne man se, Holland de havde ikke nær så meget som os. Hver eneste dag fik vi kartofler, salat og noget vand, de havde kogt panden af med, for kød fik vi ikke i alle 14 dage. I Amsterdam skulle vi bo i tre dage, og vi så jo Rembrandts museum, og så skulle vi få kød i Amsterdam. Det var et stykke saltkød til hver, der var rullet sammen, så vi gav det til de unge mænd, vi var da ligeglade. Det var alt det kød, vi så i 14 dage i Amsterdam.

SKOLEN

JEG VIL GERNE SPØRGE LIDT TIL DIN SKOLEGANG.

Jeg var meget dygtig i skolen.

DU BEGYNDTE PÅ VIBY

Jeg havde en god lærer, og han fyldte år sammen med mig, så jeg skulle op og hilse på ham den 2. januar. Han var en dygtig lærer, og i det hele taget var jeg glad for at gå i skole. De har ikke noget at klage over i dag. De skal bare tage sig sammen. Jeg har aldrig haft besvær med at gå i skole, og jeg kunne godt lide det, og jeg havde nok nemt ved det, tror jeg. Vi gik jo i alt i 10 år i skole. Så tror jeg, vi gik i seks år i almindelig skole, og så siger min klasselærer, Carlsen hed han. Og så havde vi nogle dejlige skolehaver ved Viby Skole. Så havde jeg skrevet en stil, så sagde han, om mine forældre havde tænkt på, om jeg skulle i realskolen. Så sagde jeg, nej det har de ikke, så sagde han, det skulle du prøve at snakke med dem om. Så gik jeg hjem og fortalte min far. Min far blev så stolt. Jeg tror, jeg ligner min far. Han var vist den, der havde lånt flest bøger på biblioteket. Det var han meget stolt over, og så sagde han, jamen det skal du. Der var ikke noget med, at jeg skulle tjene penge, så jeg gik som sagt på Rosenvangsskolen.

Om formiddagen gik dem fra Viby og om eftermiddagen dem fra Rosenvang. Og det var jo den dag, min søster og jeg mødtes med englænderne. Men efter krigen fik vi så losset tyskerne ud af skolen, og den blev gjort ren, og så marcherede vi jo med flag i spidsen og fik sodavand og kager. Jeg fik også en god lærer derovre, Rasborg hed han, og han var først lige uddannet, og han var naturmenneske, lige som jeg er. Min første kæreste og jeg cyklede hver søndag ud gennem skoven til Moesgaard. Så mødte vi ham på vejen hjem. Han var sådan rigtig naturmenneske. Det sidste år tog han os med til Bornholm, og der travede vi rundt på øen og tænk, jeg kan huske hver eneste dag i dag.

Jeg blev på et tidspunkt ansat til at komme og snakke med de gamle nede på plejehjemmet, fordi jeg snakker så godt. Så når jeg fortæller, så siger de, der må være nogle andre, der har fortalt dig det, men på én eller anden måde, så er jeg udstyret med en god hukommelse. Jeg kan huske alle de steder jeg har boet, lige fra jeg var tre år. Jeg har et billede af det, og jeg kan huske, hvordan vi vinkede til min mor og far søndag. Og så flyttede vi op til det her hus på Rewentlovsvej, og der kan jeg også huske nogle ting, den unge dame, der boede på 1. sal. Det var et funkishus, det ligger der endnu. Jeg hjalp hende med at lægge duge sammen. Min søster var lidt ældre, og hun havde nogen legekammerater på den anden side af gaden, men jeg var for lille, og når jeg så kom med derover, så sagde de, hun gælder for nul. Så byggede min far den nye bungalow. Der boede vi så et stykke tid, og vi fik en lillebror, men han døde, og vi var seks alligevel, tre piger og tre drenge, men så flyttede vi derned, hvor der var Kino i Viby. Der var en gammel biograf i Viby i gamle dage, det er der, hvor Danbo er nu, og når jeg kører forbi med bussen. Der var jeg fire år, og så var der Kino bager nede i stuen, og jeg fik lov til at hjælpe. Hun var så glad for mig, ekspeditricen. Så fik jeg lov at lægge småkager i dåser og sådan noget. Og hun tog mig med rutebilen til Aarhus, det var jeg ikke vant til. Så flyttede vi ned dertil, hvor min bror blev født, og det er der jo heller ikke mere. Det er lige nøjagtigt i vejkrydset. Der begyndte jeg så i skole.

HVIS DU SKULLE NÆVNE EN ADRESSE, DU SYNES, HAR BETYDET MEST, HVOR VIL DET SÅ VÆRE HENNE?

Jeg var egentlig glad alle steder, men i Kino-bygningen, der kunne jeg godt lide det. Når jeg kører forbi med bussen, så kan jeg kigge op. Vi boede på 2. sal og havde en rigtig skøn lejlighed. Det var der, vi hjalp hende nede i butikken, og min bror var bud i bagerbutikken.

KAN DU HUSKE ADRESSEN?

Det var Kongevejen stadigvæk, men jeg kan ikke huske nummeret. Men det hus ligger der endnu. Så det må jo være over 80 år gammelt. Vi var sommetider i biografen. Der så vi Barken Margrethe af Danmark, jeg så den først med min søster og min bror og mine forældre til sidst. Det var rigeligt. Men der kunne jeg godt lide at bo.

FAMILIEN

HVAD LAVEDE DU, NÅR DU IKKE VAR I SKOLE?

Jeg hjalp min mor. Dengang under krigen skulle vi røre det op med noget. Hjalp med at dække bord. Min mor var god til at finde på. Vi havde altid en have, vi boede næsten altid i hus med have. Så kunne hun altid dyrke lidt grøntsager, til grønkålssuppe og sådan noget, gulerødder og kartofler.

KOM DU I NOGEN BUTIKKER? HJALP DU DIN MOR MED AT HANDLE IND?

Min søster og jeg blev gerne sendt ned for at handle i Brugsen, og så fik vi gerne et bolsje, når vi havde handlet.

Min mormor mistede sin mand, da han var 42 år. Så stod min mormor alene med fire børn, altså min mor, og så hende der døde, og en dreng og en pige. Hun spurgte kommunen, om der var noget hjælp at få, hun var cirka 40 år. Ja, vi kan tage børnene i børnehaven, sagde de så, eller på børnehjem. Tak sagde min mormor, så gik hun hjem. Og da boede hun lige i huset, du ved hvor kirken ligger og præstegården, og lige over for der boede de. Det første hus, det var ikke det, det var et stort flot hus, så kom der et hus mere, det var todelt. Der boede min mormor og min mor, da de var børn, og min far boede der de første år. Da boede de der, da de blev gift og fik min ældste bror. Og når hun ikke fik noget hjælp, hun var ikke uddannet, hun havde for øvrigt sammen med sin mand arbejdet på Frijsenborg, og der har jeg været et år med min mand. Han var chauffør for greven.

Men så flyttede vi hjem igen, men vi var der et år. Det var jo meget spændende. Jeg var på kontor der, jeg har prøvet lidt af hvert. Der lå jo det hus, min mormor boede i, og så hjalp hun præsten med at passe hans køer. Han havde køer dengang, og så gik hun ud og vaskede for folk, og på den store gård Fredensgård, der vaskede hun en hel uge. Så fik hun vel nogle få kroner i løn, og så måtte hun få alt det med hjem af naturalier, hun kunne. Min mor fortalte, at hun kom slæbende med det i forklædet. Det har været hårdt. Men jeg tror, hun nød de år, hvor hun boede hjemme hos os. Så er der to huse mere derovre, og så sluttede det med slagteren på hjørnet, og så kom der en skomager og så gartner Birkefeldt.

Men dengang vi var børn, så var der jo Brugsen efter gartner Birkefeldt, og så kom Hotel Viby, og der gik vi jo på danseskole, til juletræsfester, det er rigtig synd, det er kommet ned. Nu er det bare parkeringsplads. Det er væk det hele. Det er jeg ked af. Ovre på den anden side var der gartner Kjær på hjørnet, han havde nogle skønne blomster, og så blev det til grøntsager senere. Så kom der en købmand med en masse vin, og så kunne man komme ind til villaerne bagom, det var jo villaer, der hvor Viby Centret er. Så var der et mejeri, og så var der en møbelhandler, han flyttede så over på den anden side Møbelgården, men han boede der først, så var der et indhak, der var smedje, og så var der en, der syede kjoler. Hun syede min fine lange kjole, da jeg skulle til bal i realskolen. Vi var til bal i Folkets Hus én gang om året. Min mor og min søster, de skillingede sammen til denne her lange kjole. Så var der bager Olesen, en fiskehandler og en kiosk og Den Blå Butik på hjørnet, herretøj. Men sådan var Viby, da jeg boede der.

HVAD SÅ, NÅR I HAVDE FERIE? HVAD LAVEDE I SÅ?

Altså jeg har været mange steder som voksen, men som barn ... min far havde en søster, der boede i Pindstrup, Oline. Hende var vi ude og se til om sommeren, men ellers fandt han på, at vi skulle tage toget til Sejs eller Ry, og så sejlede vi til Himmelbjerget og travede op af Himmelbjerget. Nogen gange når vi stod af i Ry, så travede vi op af vejen, det var en ret god tur. Jeg kan huske, min bror var kun to år, ham der er død nu, han gik også med på den lange tur op af Himmelbjerget. Det var sådan vores sommertur, men ellers kom vi ikke ud at rejse.

JOB

HVORNÅR FIK DU FØRSTE GANG ET JOB?

Da jeg var 17 år kom jeg i lære, og så har jeg arbejdet siden. Som sagt har jeg jo arbejdet hos Salling flere gange, og jeg har også været ved Realkredit, og jeg sluttede ved skoleforvaltningen. Der var jeg rigtig glad for at være.

HVAD VAR DET, DU BLEV UDLÆRT SOM?

Alt muligt, alsidig kontoruddannelse. Jeg havde både bogholderi. Og der hvor jeg var i lære, det var et par ingeniører, og der lærte jeg jo at skrive, det var kedel-, smede- og beholderfarbrik, P.M. Jæger, han var bror til ham, der lavede pengeskabe.

Så skulle der laves store tilbud og ordrebekræftelser, dem lærte jeg at lave, de store regnskaber og sådan noget, det var en god læreplads, så lavede jeg lønningsregnskab til 43 svende og 17 lærlinge hver uge, og da min søn kom ud at arbejde, så var der tit fejl i hans lønregnskab, så sagde han, min mor hun kan lave lønningsregnskab til alle de mennesker, der er aldrig fejl. Også kasseregnskab, alt muligt.

HAVDE DU SOM BARN DRØMME OM, HVAD DU GERNE VILLE VÆRE, NÅR DU BLEV VOKSEN?

Egentlig havde jeg tænkt, jeg ville være på et apotek, men så pludselig gik jeg ind og lærte at skrive på skrivemaskine, og så kom jeg på kontor, og det har jeg været glad for lige siden.

Jeg havde vist haft noget inden for vikarbureauet. Hun kom helt ud til mig, for vi havde jo ikke telefon dengang, så kom hun inde fra Manpower. Hun sagde, at hvis jeg ville i gang med at arbejde igen, jeg havde jo holdt i et par år, hvor børnene var små, så sagde hun, der er ingen bedre steder end Realkredit, så skulle jeg gå ind og snakke med chefen, og så fik jeg det arbejde, og så var de så glade for mig. Det var jo ni måneders barselsorlov, jeg fik først, og kontorchefen var så glad for mig, så jeg fik et mere. Så jeg sagde op derinde, og de piger jeg har arbejdet sammen med derinde har jeg haft kontakt med siden. Så flyttede vi jo ind i Mørchs Gade, og det var lige ved siden af, og dem mødte jeg jo tit. Så sagde de, hvis du var blevet, de andre vikarer blev fastansat alle. Det var lidt ærgerligt. Men så kom jeg til skoleforvaltningen, og det var jeg jo også glad for og var også på Strandskolen som sekretær også. Så det var min karriere, og jeg synes, jeg har haft et godt arbejdsliv. Jeg har altid fået nogen skillinger i kassen.

AARHUS

HVAD VIL DET SIGE AT VÆRE EN AARHUSIANER?

Jeg synes, det er lykken at være aarhusianer. Jeg elsker byen, men som jeg har sagt før, det er ikke bare byen og Salling og alt det der lige omkring. Det er også skoven og badevandet og bugten. Jeg må sige nu, Aarhus Ø og Dokk1, og de har frilagt åen, det er jo simpelthen flot. Den er i rivende udvikling. De har gjort meget, det er lige som de pudser alle husene op, og landevejene, det er næsten lidt for meget, synes jeg. Men Aarhus det er en dejlig by, og jeg læste lige den anden dag, det har jo været noget om havnen fra vikingetiden, hvor de kom og solgte deres varer, så der er jo sket en stor udvikling.

HVAD SYNES DU ER DEN STØRSTE FORSKEL FRA, DENGANG DU VAR UNG OG TIL NU?

Der er jo meget trafik derinde. Det synes jeg, er vokset voldsomt i den sidste tid. Jeg læste jo også der var en 13.000–14.000 biler, de havde solgt sidste år, så der er jo meget mere trafik, der er nok en stor forskel fra dengang, jeg var i lære, da jeg cyklede gennem hele byen både morgen og aften, og så i dag, det synes jeg nok, og nu synes jeg også, de skal holde. Nu er det nok.

HVAD KUNNE DE SÅ GØRE BEDRE? ER DET SÅ, AT DE SKULLE SLAPPE LIDT AF.

Ja, det synes jeg. Nu skal vi have lov til at leve i fred. Jeg synes, de har for store ambitioner, havde jeg nær sagt, men vi ligger da meget over København og alting, så det synes jeg da, vi kan være stolt af. Det er da flot. Og nu snakker du jo om mit arbejdsliv, altså jeg har sådan set været i gang hele tiden, og så dengang vi flyttede ud til Kolt, var der en ung dame, som jeg stadigvæk har kontakt med, hun lavede et blad nede på Koltgården. Så spurgte hun, om jeg ville være med til at skrive, så det har jeg været med til i 13 år. Men da det så hørte op, og min mand døde for syv år siden, så kom jeg tilfældigvis, jeg har jo altid været i HK, og der gik jeg sommetider ind, om tirsdagen har de arrangementer. Så en dag for tre år siden, så manglede de en til bestyrelsen, og så kom ham der var formand og spurgte mig, om jeg kunne tænke mig at være med. Det sagde jeg, det kunne jeg godt, så det er to tirsdage om måneden.

Vi nyder det sammen med vores gamle arbejdskammerater. Så arrangerer vi foredrag og underholdning, og så mødes vi til bestyrelsesmøde en torsdag midt imellem, men nu er jeg holdt, jeg er jo snart 86, og formanden er nok over 80, så vi syntes ikke, vi kunne mere, men det er jo pensionister, og det er jeg så lige holdt med, og så er det jeg kom til at skulle underholde dem dernede, så jeg kommer aldrig til at holde op.

UDLANDET

KENDTE DU NOGEN FRA ANDRE LANDE, DA DU VAR BARN?

Nej, det tror jeg ikke.

KENDER DU NOGEN I DAG FRA ANDRE LANDE?

Nej, det gør jeg egentlig ikke. Min første mand og jeg rejste jo til Södertälje, dengang vi blev forlovet, inden vi blev gift, hvor jeg arbejdede som hjælpesygeplejerske, man kan jo ikke komme på kontor i et andet land. Min mand var ved Scania-vabis, de her store lastbiler, det var spændende. Så kan jeg huske, de her gamle frøkner, der var derude.

Jeg fik en dansk veninde. Inde på hospitalet havde vi jo ikke eget værelse, og vi havde jo også kærester, så sagde hun, skal vi ikke flytte ud og søge arbejde på plejehjemmet, der lå lidt uden for Södertälje, så cyklede vi derud, og jeg kom til at være ved patienterne, og hun kom i køkkenet. Vi havde det rigtig dejligt sammen, hun har også besøgt mig, efter hun blev gift med sin svenske mand, rigtig dejlig mand, og da jeg blev gift, kom de også flere gange og så til os. Vi havde det rigtig dejligt deroppe, det havde vi, og der var jo vinter lige fra oktober, så lå sneen helt til vi flyttede hjem til jul.

Så var det, vi blev gift tre måneder efter, men han levede jo ikke så længe desværre. Han omkom ved en ulykke på sit arbejde. Han var jo udlært maskinarbejder. Vi blev udlært samme dag den 31. marts 1951. Han var så maskinarbejder, jeg var kontorassistent. Så havde han også sådan noget med at passe de her store maskiner, Så fik han sommetider fingrene i nogen spåner, der fløj ud. Det var dengang i 1953, der var ikke så meget arbejde at få, vi var så kommet hjem hertil. Faktisk var det meningen, vi ville have været til Kapstaden, men så lukkede det på grund af det her Mau Mau, så kom vi ingen steder. Det var så godt nok, når han ikke havde så lang levetid, men så fandt han noget arbejde i København, og han havde kun været derovre i fem uger, og vi skulle have været derovre, da han havde skaffet en lejlighed. Vores søn var kun fem måneder dengang. Foruden han var maskinarbejder, så kunne han også lave elevatorer, og det var så en elevator udvendig, og så kommer han til skade på 4. sal. Min svigerfar og jeg tog så derover dagen efter, og tænk så sagde de i pressen, fordi de havde kun ringet til min svigermor, vi havde jo ikke telefon. Så ringede de til min svigermor, og hun kom skrigende, hun vidste ikke rigtigt, hvad der var sket, og så hørte vi om aftenen i pressen; ung montør halshugget i vareelevator. Så faldt jeg besvimet om. Var det ikke noget frygtelig noget at sige. Ubetænksomt, og vi vidste jo ingenting. Så tog vi derover om natten. Dengang sejlede de om natten til København, og så var vi henne og snakke med dem. De fortalte så, de var færdige med at reparere den elevator – det var på Nørrebro på 4. sal, og så var der en halv etage mere, og der stod en mere inde i stolen, og han stod ovenpå, og så er der det her hjul. Min svigerfar og jeg fandt ud af, at det nok har været værktøj, han har villet hente, og så rækker han ud på 4. sal, og så kører han den halve etage mere, og så kommer han i klemme i det her store hjul. Det var i 1954.

HVORNÅR VAR DU FØRSTE GANG UDEN FOR DANMARK?

Det var da min søn var tre år, da passede hans farmor ham, og så tog jeg en tur ned langs Rhinen. Så gik vi med hænderne på skuldrene af hinanden og sang i gaderne. Vi var også med en skilift over Rhinen. Den første rejse ud over Sverige, det er jo ikke rigtigt udland. Vi kørte ned langs Rhinen til Heidelberg. Den næste rejse var med min sidste mand, ham havde jeg jo i 46 år. Vi tog til Jugoslavien. Så har vi været i Østrig et par gange med børnene også.

ER DER NOGEN STORE EUROPÆISKE PERSONLIGHEDER ELLER BEGIVENHEDER, DU KAN HUSKE.

Ja, der var jo krigen, det var jo da jeg var barn, det havde vi jo også en lille snert af her. Så var der jo også denne her mur, og da de slog hul på den, det kan jeg da også huske, det er jo sådan noget, man fæstner sig ved.

HVAD SYNES DU SÅ, DET VIL SIGE AT VÆRE EUROPÆER? FØLER DU DIG SOM EUROPÆER?

Det gør jeg i hvert fald. Jeg håber, vi kan holde sammen, og jeg kan ikke lide, at England har meldt sig ud, og det er rigtig dumt, men nu Trump. Jeg har jo mit fjernsyn. Og Merkel er begyndt at skifte mening. Jeg sagde nej til EU, det har jeg fortrudt; vi skulle have fået flere informationer. Jeg synes, det var alt for lidt, de fortalte os. Jeg stemte nej, fordi jeg ikke syntes, de skulle bestemme alting, men nu kan jeg godt se, det var dumt, og vi får jo nok ikke lov at stemme igen med hensyn til retsforbeholdet. Det ville jo være godt, hvis vi kunne stå sammen.